

מכון חרוב (ע"ר)
The Haruv Institute (R.A.)

פניות לעובדים סוציאליים לחוק נוער והטיפול בהן: סיכום ממצאים שנת 2012

דוח מחקר

הוכן על ידי:

פרופ' אשר בן אריה, מכון חרוב והאוניברסיטה העברית
פרופ' ענת זעירא, מכון חרוב והאוניברסיטה העברית
חנה סלוצקי, עובדת סוציאלית ראשית לחוק הנוער, משרד הרווחה
חיה לוי, מפקחת ארצית לחוק הנוער, משרד הרווחה
קרן אדמון, מכון חרוב

מחקר זה מומן על ידי מכון חרוב (ע"ר) מיסודה של קרן שוסטרמן
ירושלים, נובמבר, 2013
כסלו תשע"ד

תוכן

4.....	פתח דבר.....
4.....	רקע.....
5.....	שיטה.....
5.....	ממצאים.....
31.....	סיכום.....
32.....	מקורות.....

רשימת לוחות

6.....	לוח 1: סיכום נתונים שנת 2012.....
7.....	לוח 2: השוואה בין השנים 2008-2012.....
8.....	לוח 3: שיעור דיווחים על פי רמה חברתית כלכלית.....
10.....	לוח 4: סיכום דיווח לפי מחוזות משרד הרווחה, 2012.....
13.....	לוח 5: התפלגות הדיווחים לפי מגזר, 2012.....
16.....	לוח 6: שיעור דיווחים על פי מגזר ביחס לתקני עובדים סוציאליים, 2012.....
	לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17)
18.....	בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012.....

פתח דבר

לעובדים הסוציאליים לחוק הנוער יש תפקיד מרכזי במערכת השירותים שנועדה לאתר ילדים הנפגעים מהתעללות והזנחה קשה ולטפל בהם. העובדים מקבלים פניות מגורמים רבים ופועלים בדרכים שונות כדי לבדוק את הפניות, להעריך את מידת הנזקקות של הילדים המופנים, ולפעול בעניינם של ילדים הזקוקים לטיפולם, בין היתר בשיתוף פעולה עם המשטרה ובתי המשפט לנוער ולמשפחה.

מערכת הרווחה מתמודדת עם פגיעה והתעללות בילדים באמצעים רבים ושונים ומנסה לקדם שינויים בתהליכי העבודה המקצועיים של העובדים הסוציאליים לחוק הנוער ושל שותפי התפקיד שלהם, כדי להגביר את היכולת לזהות את פוטנציאל הסכנה בהקדם, ולהגיב בהתאם. כדי לבסס את מערכת ההגנה על ילדים מפני פגיעה והתעללות על ראיות ועל ידע מקצועי, חיוני שהחלטות ועיצוב המדיניות יהיו מושתתים על מידע מקיף ואמין על מאפייני התופעה, האמצעים שבהם נוקטים העובדים כדי להתמודד אתה, והתוצאות של מאמציהם.

כיום למידע על מאפייני ההפניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בהן יש מגבלות לא מעטות, אך הוא חיוני לתהליכי קבלת החלטות ולתיעול אמצעים של משרד הרווחה והשירותים החברתיים. במטרה להרחיב את יכולת המערכת להתמודד עם ההפניות לעוסי"ם לחוק הנוער והטיפול בהן, יזמו משרד הרווחה והשירותים החברתיים ומכון חרוב, מיסודה של קרן שוסטרמן, תהליך פיתוח רב שנתי. במסגרת תהליך הדרגתי זה פותחו הכלים והאמצעים ליצירת מאגר נתונים מקיף, מהימן ורב שנתי. הדוח הנוכחי מסכם את הממצאים שהתקבלו בשנה החמישית של המיזם לשנת 2012. בעקבות הלקחים שהופקו במהלך הכנת הדוח לשנת 2010 (מכון חרוב, 2011) הוכנסו מספר שינויים בתהליך איסוף הנתונים, ובהם עיצוב מחדש של כלי איסוף הנתונים, הבהרה של מושגים וביטויים שנכללו בטופס לאיסוף הנתונים ולא היו ברורים דיים, ותוספת של מספר פרטי מידע.

רקע

למידע שיטתי ואמין באשר לפניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער והטיפול בפניות יש חשיבות רבה. מידע על היקפי הפניות, מאפייני הפניות וההתערבויות שנעשו הינו חיוני לתהליכי תכנון וקבלת החלטות ברמות המטה השונות. בעזרת תשתית מידע זו ניתן להעריך את ממדי התופעה של פגיעה בילדים, סוגי הפגיעות, הפיזור הגיאוגרפי והדמוגרפי והשינויים לאורך זמן. כך למשל מדגיש וולצין (Wulczyn, 2009), שלמידע על שכיחות התופעה ועל מאפייניה יכולה להיות השפעה משמעותית על פיתוח שירותי מניעה והתערבות ועל עיצובם.

תשתית זו מהווה מאגר ידע עבור מחקרים אשר מאפשרים ללמוד את התופעה בצורה מעמיקה יותר, ומאפשרים לראות את ההקשרים החברתיים של התופעה. חשוב להדגיש שמידע על פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער הינו רק היבט אחד של התופעה. ישנם מחקרים שמנסים להראות את מורכבות זו ולחפש היבטים נוספים אשר קשורים ומשפיעים על התופעה.

בן אריה (Ben-Arieh, 2010), בדק את הקשר בין מאפיינים מקומיים, כגון ההוצאה הציבורית המקומית על חינוך ורווחה, הרמה החברתית של הישוב (הגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), מספר חקירות הילדים, מספר תיקי הנוער, רמת האבטלה בישוב, המבנה המשפחתי, אחוז העולים בישוב ועוד, לפניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער. המחקר מצא קשר בין המבנה החברתי של הישוב למספר הפניות, כאשר נמצא קשר חיובי בין רמות האבטלה למספר החקירות ילדים, וכן מספר המשפחות החד הוריות בישוב. אלו תומכים במחקרים קודמים, אך נמצא גם קשר בין המיקום הפריפריאלי של הישוב (על פי הגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) ומספר החקירות ילדים.

בנוסף, ניתן לבדוק הקשרים תרבותיים. במאמר של Attar-schwartz, Ben-Arieh & Houry-Kassabri (2011) נבחן את הקשר בין הדת העיקרית של הרשות (מעל 95% מתושבי הישוב), המבנה החברתי של הרשות והפניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער. נמצא קשר בין גודל, דת, ורמת הפריפריאליות של הישוב לבין מספר הדיווחים על פגיעה בילדים ומספר הילדים המוכרים לרווחה.

בנוסף, במאמר נוסף נבדק הקשר בין מספר הדיווחים לבין מספר תקני ומינוי עובדים סוציאליים ועובדים סוציאליים לחוק הנוער (Ben-Arieh, 2009). נמצא במחקר קשר בין מספר התקנים והמאפיינים החברתיים של הישוב. בנוסף נמצא קשר חיובי בין מספר התקנים לבין מספר הדיווחים. גם כאן נציג נתונים לגבי נושא זה.

מכל המחקרים ברור, שהתמונה מורכבת ותלויה במשתנים רבים, אשר יש למפותם על מנת להבין את התמונה של פגיעות בילדים בישראל.

מאגרי מידע על פניות לשירותים להגנת הילד מצויים במקומות כמו ארה"ב ואנגליה ומשמשים קובעי מדיניות, מקבלי החלטות וחוקרים. בארה"ב ישנה מערכת המבוססת על מאגר נתונים פדרלי שהוקם על פי חוק והוא מכנס בתוכו סיכומים סטטיסטיים ממדינות ארה"ב על מקרים של פגיעה בילדים שהובאו לידיעתם של עובדים סוציאליים לחוק הנוער (National Child Abuse and Neglect Data System – NCANDS).

בישראל נעשית פעולה חשובה לתיעוד הנתונים על פניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער על-ידי המועצה לשלום הילד, באמצעות ריכוז הדיווחים מהרשויות המקומיות. עם זאת, נראה שהיקף הדיווחים ואיכותם אינם מספקים משום שאינם כוללים את כל הרשויות, ורמת המהימנות של חלק מהדיווחים אינה ברורה. כמו כן, מהמידע שנאגר לא מופקות תובנות שמטרתן לסייע לתהליכי קבלת החלטות בכל הרמות.

במהלך העבודה לשיפור איכות הנתונים התברר שהיו הבדלים ניכרים בין הגדרות של המידע שנאסף על ידי המועצה לשלום הילד המתפרסם בשנתון הסטטיסטי שלהם ("ילדים בישראל", המועצה לשלום הילד, 2012), לבין המידע שנאסף על ידי משרד הרווחה והשירותים החברתיים. בעוד בשנתון הסטטיסטי מדווח על מקרים בטיפול, הדיווחים של המשרד מתמקדים בהפניות חדשות ונתונים נוספים כגון מספר הילדים שהוכרזו כנזקקים על ידי בית המשפט, ועוד. בנוסף השנתון הסטטיסטי מתייחס רק לסוגי הפגיעות, הזיקה בין הילד לפוגע ומספר צווי החירום הפעלה של חוק הנוער, והשאלון של משרד הרווחה, שואל הרבה שאלות מעבר לכך. לצד זאת, השנתון הסטטיסטי מתייחס גם לגילאי הנפגעים ומספר הילדים שהינם ילדי עולים, ואילו השאלון של משרד הרווחה אינו מתייחס אליהם. משום כך, לא ניתן לערוך השוואה ישירה בין הנתונים המדווחים כאן לבין אלו שמופיעים בשנתון הסטטיסטי של המועצה לשלום הילד.

שיטה

דוח זה מבוסס על דוחות שהוגשו על ידי העובדים הסוציאליים לחוק הנוער בכל רשות למפקחים המחוזיים. כדי לטייב את מאגר הנתונים נעשו פעולות שמטרתן להגביר את היקף הדיווח, ובין היתר היו פניות טלפוניות לעובדים סוציאליים לחוק הנוער, הן מצד המפקחות המחוזיות והן באמצעות עוזרי המחקר מטעם מכון חרוב. כמו כן, נערכו בדיקות שונות לנתונים שנאספו כדי למנוע אי דיוקים וטעויות בדיווח וברישום, וחלק מהנתונים תוקנו בהתאם.

בסיכומו של התהליך, התקבלו נתונים מ-228 רשויות (עירויות, רשויות מקומיות ומועצות אזוריות) מתוך 253 שמהן ציפינו לקבל נתונים (כ-90%). ברשויות אלו מספר הילדים עד גיל 17 הוא 2,432,015 מתוך כלל הילדים במדינה בגילאים אלו, אשר מהווים 2,492,338. כלומר, ברשויות המדווחות נמצאות 97.5% מכלל הילדים בארץ. לעומת השיעור הנמוך שהתקבל בשנת 2010, 87.4% מכלל הילדים בארץ, ודומה לשנים שקדמו, 2008 ו-2009 בהן התקבלו דיווחים על כ-97.9% מהילדים בארץ.

ממצאים

לוח 1 מציג את הדיווחים המסכמים ברמה ארצית. הלוח מציג את השכיחות של הדיווחים השונים שהתקבלו מעובדים סוציאליים לחוק נוער בכל רחבי הארץ, ואת שיעור הדיווחים לאלף ילדים בגיל 0-17 בישראל (על בסיס ממוצע מספר הילדים לשנים 2009-2011). לוח 2 מציג את הדיווחים בהשוואה לשנים קודמות (2008-2011), רק עבור אותם נושאים שההגדרה שלהם הייתה זהה בשנים אלו.

ניתן לראות שבשנת 2012 הייתה עלייה בכל התחומים (שיעור של כ-16 ילדים לאלף) לעומת שנת 2011 (שיעור של כ-13 ילדים לאלף). ביחס לשנים הקודמות, הייתה עלייה בחלק מהתחומים, ובחלק אחר השיעור ירד. בנוסף ניתן לראות, שלאורך כל השנים הזנחה נמצאה בשיעור הגבוה ביותר מבין סוגי הפגיעות בילדים, 15,609 ילדים, (כ-7 ילדים לאלף, בשנת 2012) שהם כ-41.5% מכלל הדיווחים. בנוסף ניתן לראות, שרוב הפגיעות המיניות נעשו בין קטינים (57%), ואילו באלימות פיזית, רוב הפגיעות הן בתוך המשפחה (77%).

בנוסף ניתן לראות התחלה של מגמת עלייה בשיעור המקרים בהם הוגשה בקשה לוועדת פטור, ביחס למספר הדיווחים שהוגשו למשטרה (19% ב-2008 לעומת 24% ב-2012). לצד זה ניתן לראות עד שנת 2011 מגמת ירידה בשיעור המשפחות המטופלות לאור חוק (ב-2008 שיעור של 7.6 לאלף ילדים לעומת שיעור של 5.9 לאלף ילדים

ב-2011), אך בשנת 2012 יתכן שמגמה זו נפסקה (שיעור של 6.5 לאלף ילדים). ייתכן והמגמה קשורה לשינויים בהגדרות של טיפול לאור חוק, כאשר מ-2008 החל תהליך ביסוס של נוהל חדש אשר קובע שיש להגביל את משך הזמן שמשפחות מוגדרות כנמצאות בטיפול לאור חוק.

חשוב לציין את השיעור הנמוך ביותר של ערעורים לבתי משפט. ממצא זה מעלה שאלות כגון: האם מערכת המשפט הוגנת וצודקת או שמא המערכת מסורבלת ובירוקרטית ולכן עובדים סוציאליים לחוק נוער ומשפחות נמנעים מהגשת ערעור? בתחום זה נמצא הבדל משמעותי בין מספר הערעורים שהוגשו על ידי משפחות (93) לעומת עובדים סוציאליים לחוק נוער (2) לבתי משפט מחוזיים. לצד זאת נראה שיש קשר רציף בין עובדים סוציאליים לחוק הנוער ובתי המשפט, לאור מספר צווי חירום שהופעלו בשנה זו, (סה"כ 761) מספר הפניות לצווי ביניים (2,567) ומספר הקטינים הנזקקים (11,344).

לוח 1: סיכום נתונים שנת 2012

שיעור לאלף ילדים (0-17) בישראל (ממוצע ילדים בשנים 2009-2011)	סה"כ בישראל	
16.10	39,129	סה"כ מספר קטינים חדשים שהופנו לעו"ס לחוק נוער 2012
5.48	13,315	אלימות פיזית
4.24	10,317	בתוך המשפחה
0.46	1,130	אחראי מחוץ למשפחה
0.89	2,161	בין קטינים
2.47	6,012	אלימות מינית
0.82	2,002	בתוך המשפחה
0.34	832	אחראי מחוץ למשפחה
1.43	3,476	בין קטינים
6.69	16,267	הזנחה
0.43	1,039	פניות ע"פ חוק לטיפול ואשפוז פסיכיאטרי
2.92	7,101	מספר הדיווחים שהוגשו למשטרה
0.71	1,723	מספר הקטינים שהוגשה בקשה לוועדת פטור 2012
0.23	550	רגיל = מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11א
0.09	211	פסיכיאטרי = מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11ב
1.06	2,567	מספר פניות להחלטת ביניים לביהמ"ש
4.67	11,344	סה"כ קטינים נזקקים
2.16	5,259	סה"כ מספר הקטינים בצווי השגחה

(המשך)

לוח 1: סיכום נתונים שנת 2012

שיעור לאלף ילדים (0-17) בישראל (ממוצע ילדים בשנים 2009-2011)	סה"כ בישראל	
1.28	3,107	צווי השגחה חדשים/הארכות
2.89	7,035	סה"כ מספר קטינים בצווי משמרות
1.89	4,603	מתוכם צווי משמרות חדשים/הארכות
0.02	54	צווי הגנה על פי חוק הנוער טיפול והשגחה
0.29	708	סה"כ כמה תיקים משפטיים התקיימו במסגרת דיוני הוכחות להכרה בנזקקות
6.57	15,980	מספר משפחות שבהם עו"ס לחוק נוער טיפל לאור החוק
0.23	553	מספר הפניות של בית המשפט לענייני משפחה לעו"ס לחוק נוער לקבלת תסקיר/פעולה אחרת, כולל הופעה בבית משפט
0.04	93	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה למחוזי
0.00	12	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה לעליון
0.00	2	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי למחוזי
0.00	0	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי לעליון

לוח 2: השוואה בין השנים 2008-2012

שיעור לאלף ילדים (0-17)*	2012	שיעור לאלף ילדים (0-17)*	2011	שיעור לאלף ילדים (0-17)*	2010	שיעור לאלף ילדים (0-17)*	2009	שיעור לאלף ילדים (0-17)*	2008	
16.10	39,129	12.84	32,624	14.6	31,786	15.5	33,751	15.8	34,410	סה"כ מספר קטינים חדשים שהופנו לעו"ס לחוק נוער
5.48	13,315	4.06	10,327	5.2	11,310	5.6	12,305	5.5	12,002	אלימות פיזית
2.47	6,012	1.62	4,121	2.1	4,600	2.4	5,275	2.7	5,937	אלימות מינית

(המשך)

לוח 2: השוואה בין השנים 2008-2012

שיעור לאלף ילדים*(0-17)	2012	שיעור לאלף ילדים*(0-17)	2011	שיעור לאלף ילדים*(0-17)	2010	שיעור לאלף ילדים*(0-17)	2009	שיעור לאלף ילדים*(0-17)	2008	
6.69	16,267	4.93	12,530	5.4	11,840	5.8	12,580	7.1	15,523	הזנחה
2.92	7,101	2.43	6,166	3.0	6,585	3.4	7,315	3.3	7,276	מספר הדיווחים שהוגשו למשטרה
0.71	1,723	0.56	1,432	0.7	1,417	0.8	1,666	0.6	1,386	מספר הקטינים שהוגשה בקשה לוועדת פטור
6.57	1,5980	5.19	13,202	5.9	12,886	6.0	13,018	7.6	16,668	מספר משפחות שבהם עו"ס לחוק נוער טיפל לאור החוק

* ביחס למוצע הילדים בשנים 2009-2011

לוח 3 מציג את שיעור הדיווחים על פי חלוקה לרמה חברתית-כלכלית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. נראה שיש הבדל בין הרמה החברתית-כלכלית הגבוהה (1), אשר שיעור הדיווחים בה לאלף קטינים הינו 15.73, וקרוב לשיעור הארצי, לעומת הרמה החברתית-כלכלית הנמוכה (10) אשר שיעור הדיווחים בה לאלף קטינים הינו 12.79, ומתחת לשיעור הארצי. מעניין לראות שבין רמות הביניים של הרמה הכלכלית-חברתית, נמצאו הבדלים בשני הכיוונים, הן מעל השיעור הארצי והן מתחתיו.

בנוסף ניתן לראות את ההבדלים בתקני העובדים הסוציאליים לאלף קטינים: ברמה 10, הנמוכה ביותר, נמצא השיעור הגבוה ביותר ביחס לכל שאר הרמות, אשר דומות לשיעור הארצי (1.5). ברמה 10 נמצא גם השיעור הנמוך ביותר של דיווחים ביחס לתקני עובדים סוציאליים, לעומת רמות הביניים במחצית העליונה של המדרג: רמה 3 (13.49) ורמה 4 (12.76), אשר בהן השיעור הינו גבוה ביחס לשיעור הארצי (10.71).

לוח 3: שיעור דיווחים על פי רמה חברתית כלכלית

רמה חברתית כלכלית**	סה"כ קטינים* ברמה	סה"כ דיווחים ברמה	שיעור הדיווחים לאלף קטינים ברמה	סה"כ תקני עו"ס* ברמה	שיעור הדיווחים ביחס למספר תקני עו"ס ברמה	מספר התקנים ביחס לאלף קטינים ברמה
סה"כ ארצי	2,431,086	39,129	16.10	3,652	10.71	1.50
1	68,218	1,073	15.73	117	9.16	1.72

(המשך)

לוח 3: שיעור דיווחים על פי רמה חברתית כלכלית

מספר התקנים ביחס לאלף קטינים ברמה	שיעור הדיווחים ביחס למספר תקני עו"ס ברמה	סה"כ תקני עו"ס* ברמה	שיעור הדיווחים לאלף קטינים ברמה	סה"כ דיווחים ברמה	סה"כ קטינים* ברמה	רמה חברתית כלכלית**
1.50	10.71	3,652	16.10	39,129	2,431,086	סה"כ ארצי
1.59	9.32	290	14.85	2,700	181,780	2
1.34	13.49	324	18.14	4,365	240,690	3
1.37	12.76	530	17.42	6,757	387,943	4
1.77	9.39	639	16.59	5,999	361,689	5
1.33	9.93	364	13.25	3,617	272,882	6
1.55	11.38	381	17.59	4,331	246,210	7
1.47	9.32	854	13.68	7,967	582,323	8
1.48	10.62	84	15.70	896	57,068	9
2.36	5.43	12	12.79	63	4,925	10

* ביחס למוצע הילדים בשנים 2009-2011

** על פי הגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה 2004-2006

ערכנו השוואה בין המחוזות השונים, על פי חלוקת המחוזות במשרד הרווחה. נדגיש שההבדלים בין המחוזות יכולים לבוע ממקורות שונים, ביניהם מאפייני המשפחות והילדים המתגוררים במחוז, מאפייני השירותים והמשאבים העומדים לרשותם, והבדלים במדיניות המקצועית בין המחוזות. הנתונים שבידינו אינם מאפשרים לנו לזהות את המקורות להבדלים אלא רק להציג אותם ולעורר דיון ומחשבה.

לוח 4 מציג את הדיווח על פי מחוזות וביחס לסיכום הארצי. בירושלים נמצא השיעור הגבוה ביותר ביחס לדיווחים על אלימות מינית (3.21) הן ביחס למחוזות האחרים והן לעומת הממוצע הארצי (2.47). השיעור הנמוך ביותר נמצא במחוז דרום (1.62). זאת למרות שבמחוז ירושלים הדיווח הכללי, של קטינים חדשים אשר מופנים לעובד סוציאליים לחוק הנוער הינו הנמוך מבין ארבעת המחוזות, ונמוך מהממוצע הארצי (14.58 ו-16.10 בהתאמה). בנוגע לדיווחים על הזנחה, במחוז דרום שיעור הדיווחים הוא הגבוה ביותר (10.82) הן ביחס למחוזות האחרים והן ביחס לממוצע הארצי (6.69) של שיעור הדיווחים לאלף קטינים.

בנוגע למעורבות המשטרה, במחוז דרום היה שיעור הדיווחים הנמוך ביותר שהוגשו למשטרה ביחס לאלף קטינים (1.60) ובמחוז תל אביב והמרכז הגבוהה ביותר (4.08), כאשר הממוצע הארצי הוא 2.92. בנוסף מעניין לראות, שהדבר נכון גם לגבי מספר הבקשות לועדות פטור (דרום 0.37, תל אביב ומהמרכז 0.92, ארצי 0.71).

נציין שבמחוז הדרום דיווחים רבים הם בשיעור גבוה יותר לעומת המחוזות האחרים והממוצע הארצי. כך לדוגמה, שיעור הקטינים הנזקקים לאלף ילדים (מחוז דרום 7.5 לעומת ממוצע ארצי 4.67); שיעור הקטינים בצווי השגחה (מחוז דרום 3.35 לעומת ממוצע ארצי 2.16); שיעור צווי המשמורת (מחוז דרום 4.63 לעומת ממוצע ארצי 2.89) ומספר המשפחות בהן טיפול העובד סוציאלי לחוק נוער לאור חוק (מחוז דרום 10.15 לעומת ממוצע ארצי 6.57).

לוח 4: סיכום דיווח לפי מחוזות משרד הרווחה, 2012

מחוז ת"א - מרכז		מחוז ירושלים		מחוז צפון		מחוז דרום		
שיעור הדיווחים לאילוף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאילוף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאילוף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאילוף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	
16.85	15,340	14.58	8,906	16.36	10,781	16.61	4,064	סה"כ מספר קטינים חדשים שהופנו לעו"ס ע"פ חוק נוער 2012
5.79	5,269	5.23	3,196	5.65	3,725	4.54	1,111	אלימות פיסית
4.63	4,213	4.26	2,602	4.12	2,717	3.16	774	בתוך המשפחה
0.41	372	0.40	242	0.66	432	0.34	84	אחראי מחוץ למשפחה
0.95	868	0.60	369	1.01	665	1.05	256	בין קטינים
2.32	2,116	3.21	1,962	2.32	1,530	1.62	397	אלימות מינית
0.70	641	1.31	799	0.64	424	0.56	138	בתוך המשפחה
0.31	278	0.45	276	0.35	231	0.18	45	אחראי מחוץ למשפחה
1.34	1,216	1.79	1,096	1.42	937	0.91	222	בין קטינים
6.13	5,581	5.22	3,190	7.33	4,833	10.82	2,647	הזנחה
0.56	510	0.24	145	0.36	234	0.58	143	פניות ע"פ חוק לטיפול ואשפוז פסיכיאטרי
4.08	3,710	2.09	1,274	2.62	1,724	1.60	392	מספר הדיווחים שהוגשו למשטרה
0.92	839	0.70	429	0.55	364	0.37	91	מספר הקטינים שהוגשה בקשה לוועדת פטור 2012
0.22	196	0.13	77	0.26	174	0.42	103	רגיל = מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11א
0.11	102	0.06	36	0.05	31	0.17	42	פסיכיאטרי = מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11ב

(המשך)

לוח 4: סיכום דיווח לפי מחוזות משרד הרווחה, 2012

מחוז ת"א - מרכז		מחוז ירושלים		מחוז צפון		מחוז דרום		
שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	
1.14	1,034	0.91	556	0.69	455	2.13	522	מספר פניות להחלטת ביניים לביהמ"ש
4.77	4,338	4.70	2,872	3.49	2,300	7.50	1,834	סה"כ קטינים נזקקים
2.01	1,828	2.21	1,347	1.92	1,265	3.35	819	סה"כ מספר הקטינים בצווי השגחה
1.19	1,087	1.46	891	1.06	700	1.75	429	צווי השגחה חדשים/הארכות
3.10	2,818	2.72	1,662	2.16	1,423	4.63	1,132	סה"כ מספר קטינים בצווי משמרות
1.91	1,738	1.95	1,188	1.48	976	2.87	701	מתוכם צווי משמרות חדשים/הארכות
0.01	11	0.03	17	0.02	16	0.04	10	צווי הגנה על פי חוק הנוער טיפול והשגחה
0.17	155	0.50	308	0.20	133	0.46	112	סה"כ תיקים משפטיים התקיימו במסגרת דיוני הוכחות להכרה בנזקקות
7.25	6,601	4.02	2,454	6.70	4,413	10.15	2,483	מספר משפחות שבהם עו"ס לחוק נוער טיפל לאור החוק

(המשך)

לוח 4: סיכום דיווח לפי מחוזות משרד הרווחה, 2012

מחוז ת"א - מרכז		מחוז ירושלים		מחוז צפון		מחוז דרום		
שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים *(0-17)	מספר הדיווחים	
0.15	138	0.25	155	0.25	164	0.39	96	מספר הפניות של בית המשפט לענייני משפחה לעו"ס לחוק נוער לקבלת תסקיר/ פעולה אחרת, כולל הופעה בבית משפט
0.06	52	0.01	8	0.04	24	0.04	9	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה למחוזי
0.01	6	0.00	2	0.00	3	0.00	1	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה לעליון
0.00	1	0.00	0	0.00	1	0.00	0	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי למחוזי
0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי לעליון

* ביחס לממוצע הילדים בשנים 2009-2011

לוח 5 מציג את התפלגות הדיווחים על המגזרים השונים: יהודים, ערבים וחרדים (רמה א'). רשויות הוגדרו כיהודיות וערביות כאשר אחוז האוכלוסייה, על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ברשויות אלו היה מעל 95% עבור אותו מגזר. הרשויות החרדיות הוגדרו על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. ניתן לראות ששיעור הדיווחים לאלף ילדים הגבוה ביותר הוא בקרב המגזר הערבי (20.5), והוא גבוה גם ביחס לשיעור הארצי (16.1) לאלף ילדים. למרות שבכל סוגי הפגיעות השיעור הגבוה ביותר הוא בקרב המגזר הערבי, שיעור הילדים המוכרים כנוקדים, במגזר זה הוא הנמוך ביותר (1.86). הוא נמוך משמעותית הן לעומת המגזרים האחרים והן לעומת שיעור הדיווח הארצי (4.67) לאלף ילדים. יחד עם זאת, במגזר הערבי שיעור המשפחות המטופלות לאור חוק הוא הגבוה ביותר (7.52) לאלף ילדים. ביחס לדיווחים שהוגשו למשטרה, באוכלוסייה היהודית הכללית הדיווח הוא הגבוה ביותר (3.14) ובמגזר החרדי הוא הנמוך ביותר (1.40), גם ביחס לשיעור הארצי (2.92).

לוח 5: התפלגות הדיווחים לפי מגזר, 2012

חרדים רמה א** (מתוך היהודים)		ערבים		יהודים		
שיעור הדיווחים לאלף ילדים (0-17)*	דיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים (0-17)*	דיווחים	שיעור הדיווחים לאלף ילדים (0-17)*	דיווחים	
14.81	1,142	20.05	8,699	15.67	24,356	סה"כ מספר קטינים חדשים שהופנו לעו"ס לחוק נוער 2012
3.28	253	6.74	2,925	5.11	7,947	אלימות פיזית
2.61	201	4.68	2,029	4.06	6,320	בתוך המשפחה
0.45	35	0.86	371	0.32	500	אחראי מחוץ למשפחה
0.22	17	1.29	560	0.89	1,391	בין קטינים
2.49	192	3.52	1,528	2.12	3,292	אלימות מינית
1.08	83	1.01	440	0.66	1,030	בתוך המשפחה
0.43	33	0.44	193	0.28	436	אחראי מחוץ למשפחה
3.32	256	2.25	978	1.31	2,035	בין קטינים
6.92	534	8.32	3,608	6.48	10,076	הזנחה

לוח 5: התפלגות הדיווחים לפי מגזר, 2012

חרדים רמה אי** (מתוך היהודים)		ערבים		יהודים		
שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	
0.06	5	0.37	162	0.46	718	פניות ע"פ חוק לטיפול ואשפוז פסיכיאטרי
1.40	108	2.70	1,172	3.14	4,885	מספר הדיווחים שהוגשו למשטרה
0.62	48	0.86	375	0.75	1,166	מספר הקטינים שהוגשה בקשה לוועדת פטור 2012
0.14	11	0.28	123	0.20	309	מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11א= רגיל
0.01	1	0.06	26	0.08	127	מספר צווי חירום שהופעלו לפי סעיף 11ב= פסיכיאטרי
0.71	55	0.93	402	1.12	1,743	מספר פניות להחלטת בניינים לביהמ"ש
3.28	253	1.86	806	5.14	7,998	סה"כ קטינים נזקקים
1.87	144	1.04	450	2.28	3,542	סה"כ מספר הקטינים בצווי השגחה
1.32	102	0.75	327	1.29	2,004	צווי השגחה חדשים/ הארכות
1.31	101	0.88	380	3.20	4,982	סה"כ מספר קטינים בצווי משמרות

(המשך)

לוח 5: התפלגות הדיווחים לפי מגזר, 2012

חרדים רמה אי** (מתוך היהודים)		ערבים		יהודים		
שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	שיעור הדיווחים *לא לפי ילדים (0-17)	דיווחים	
0.73	56	0.62	267	2.03	3,149	מתוכם צווי משמרות חדשים/הארכות
0.01	1	0.04	17	0.02	27	צווי הגנה על פי חוק הנוער טיפול והשגחה
0.03	2	0.34	147	0.17	272	סה"כ כמה תיקים משפטיים התקיימו במסגרת דיוני הוכחות להכרה בנזקקות
3.28	253	7.52	3,264	6.97	10,841	מספר משפחות שבהם עו"ס לחוק נוער טיפל לאור החוק
0.10	8	0.24	103	0.18	286	מספר הפניות של בית המשפט לענייני משפחה לעו"ס לחוק נוער לקבלת תסקיר/ פעולה אחרת, כולל הופעה בבית משפט
0.01	1	0.03	13	0.04	66	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה למחוזי

(המשך)

לוח 5: התפלגות הדיווחים לפי מגזר, 2012

חרדים רמה אי** (מתוך היהודים)		ערבים		יהודים		
שיעור הדיווחים לאוכלף ילדים (0-17)*	דיווחים	שיעור הדיווחים לאוכלף ילדים (0-17)*	דיווחים	שיעור הדיווחים לאוכלף ילדים (0-17)*	דיווחים	
0.00	0	0.00	0	0.01	10	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי המשפחה לעליון
0.00	0	0.00	0	0.00	1	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי למחוזי
0.00	0	0.00	0	0.00	0	מספר הערעורים שהוגשו על החלטות בית המשפט לנוער על ידי העובד הסוציאלי לעליון

* ביחס לממוצע הילדים בשנים 2009-2011
** על פי הגדרת הגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לוח 6 מציג את ההבדלים בין מספר הדיווחים ומספר התקנים של עובדים סוציאליים על פי מגזר. ניתן לראות שברשויות שבהן המגזר החרדי מהווה רוב מוחלט (רמה א), שיעור תקני העובדים הסוציאליים הוא הנמוך ביותר (0.56). לצד זה, ניתן לראות שדווקא ברשויות אילו שיעור הדיווחים ביחס לתקנים הינו הגבוהה ביותר (26), וגבוהה משמעותית מהשיעור הארצי (11). יחד עם זאת, שיעור הדיווחים לאוכלף ילדים (15) דומה לשיעור הארצי (16).

לוח 6: שיעור דיווחים על פי מגזר ביחס לתקני עובדים סוציאליים, 2012

שיעור התקנים לאוכלף קטינים ברשות	שיעור דיווחים ביחס לסה"כ תקני עובדים סוציאליים ברשויות	סה"כ מספר תקני עו"ס ברשויות *	שיעור הדיווחים לאוכלף ילדים (0-17)	סה"כ מספר דיווחים ברשויות (2012)	סה"כ מספר קטינים ברשויות*	סוג האוכלוסייה
1.50	11	3,652	16	39,129	2,431,086	סה"כ ארצי
1.10	11	479	12	5,043	433,813	ערבים
1.63	11	2,532	18	28,106	1,554,780	יהודים

לוח 6: שיעור דיווחים על פי מגזר ביחס לתקני עובדים סוציאליים, 2012

שיעור התקנים לאלף קטינים ברשות	שיעור דיווחים ביחס לסה"כ תקני עובדים סוציאליים ברשויות	סה"כ מספר תקני עו"ס ברשויות *	שיעור הדיווחים לאלף ילדים (0-17)	סה"כ מספר דיווחים ברשויות (2012)	סה"כ מספר קטינים ברשויות *	סוג האוכלוסייה
0.56	26	43	15	1,142	77,127	חרדים רמה א (מתוך היהודים)**
0.78	15	119	12	1,819	152,366	חרדים רמה א + ב (מתוך היהודים)**
1.45	9	642	14	5,980	442,493	ישובים מעורבים

* ממוצע בשנים 2009-2011
** על פי הגדרת הגדרה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

לוח 7 מציג את הרשויות שבהן שיעור הדיווח ביחס לאלף קטינים גבוה משמעותית מהשיעור הארצי (16.10). הרשויות הבולטות: אשקלון (43.49), טירה (42.86), מעלות תרשיחא (70.08), עפולה (71.34), קריית ים (54.29) בני עי"ש (63.17), כפר ורדים (44.85), מעיליא (52.50), מעלה אפרים (63.95), אבו בסמה (64.57), מגידו (40.78), ושדות הנגב (45.17). לצד זאת בולטות גם הרשויות בהן שיעור הדיווח לאלף ילדים נמוך משמעותית מהממוצע הארצי, ביניהן: באקה אל גרביה (3.58), כפר קאסם (4.47), סחנין (4.41), אעבלין (2.64), חורה (1.37), כסיפה (2.36), מג'אר (4.86), בסמ"ה (2.66), ג'וליס (1.93), דייר חנא (3.89), לקיה (1.80), כפר שמריהו (2.39), עמנואל (1.99), אל בטוף (4.21), גדרות (3.83), ומשגב (2.95).

לצד זאת ניכר כי יש רשויות בהן שיעור הדיווח ביחס למספר תקני העובדים הסוציאליים הינו גבוה מהשיעור הארצי (10.71), ביניהן: אלעד (45.91), טירה (32.81), מעלה אדומים (29.87), מעלות תרשיחא (27.21), עפולה (29.14), בית אל (28.14), כפר ורדים (39.75), מעיליא (26.47), גולן (30.36), מגידו (31.42) ומטה בנימין (27.34). לעומתן יש רשויות עם שיעור דיווח ביחס למספר תקני העובדים הסוציאליים נמוך מהממוצע הארצי (10.71). בין הרשויות: באקה אל גרביה (3.64), סכנין (3.61), קריית ביאליק (2.29), קריית מלאכי (3.57), שדרות (3.92), אעבלין (2.31), חורה (2.23), כסיפה (3.39), מג'אר (3.65), בסמ"ה (2.58), ג'וליס (1.75), דייר חנא (2.77), לקיה (2.42), שלומי (2.31), כפר שמריהו (2), עמנואל (0.63), אל-בטוף (3.58), גדרות (3.53), חוף אשקלון (3.95), משגב (3.91), עמק הירדן (3.94) ושפיר (3.58).

בנוסף ניתן לראות את ההבדלים בשיעור התקנים של עובדים סוציאליים ביחס למספר הקטינים ברשות. יש רשויות שבהן מספר התקנים גבוה ביחס לממוצע מספר התקנים הארצי (1.5), ביניהן: בת ים (3.12), טירת הכרמל (4.49), נצרת עילית (3.91), קריית ים (3.63), קריית שמונה (3.27), שדרות (3.49), בני עי"ש (3.22), ירוחם (3.61), שלומי (3.42), שער הנגב (3.31), מעלה אפרים (6.09), מבואות חרמון (3.48). לעומתן רשויות שבהן שיעור התקנים ביחס לאלף קטינים נמוך מהשיעור הארצי. ביניהם: אלעד (0.58), מודיעין מכבים-רעות (0.69), מודיעין עילית (0.53), רהט (0.67), חורה (0.61), שוהם (0.62), אלפי המנשה (0.69), להבים (0.54) והר אדר (0.37).

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריות מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב * (0-17)	סה"כ דיווחים בישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
סה"כ ארצי	2,431,086	39,129	16	3,652	11	1.50
עיריות						
ירושלים	314,021	3,698	12	330	11	1.05
תל אביב-יפו	79,535	1,336	17	187	7	2.35
חיפה	57,661	784	14	145	5	2.52
אום אל-פחם	21,255	272	13	27	10	1.27
אופקים	8,308	114	14	19	6	2.27
אור יהודה	10,409	107	10	23	5	2.21
אילת	12,662	277	22	20	14	1.56
אלעד	22,916	615	27	13	46	0.58
אריאל	4,209	143	34	12	12	2.74
אשדוד	66,611	992	15	121	8	1.82
אשקלון	30,399	1,322	43	63	21	2.08
באקה אל-גרביה	13,416	48	4	13	4	0.98
באר שבע	50,592	990	20	103	10	2.03
בית שאן	5,498	218	40	15	14	2.74
בית שמש	42,025	505	12	32	16	0.77
ביתר עילית	23,735	297	13	14	22	0.58
בני ברק	73,764	649	9	74	9	1.01
בת ים	26,291	1,017	39	82	12	3.12
גבעת שמואל	7,728	77	10	7	11	0.87

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות	מספר הדיווחים למספר התקנים	ממוצע תקני עו"ס*	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	סה"כ דיווחים ביישוב	סה"כ קטינים ביישוב (0-17)*	שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)
1.61	7	19	11	134	11,707	גבעתיים
2.45	7	23	17	164	9,562	דימונה
1.01	13	15	14	197	14,582	הוד השרון
1.70	11	34	18	360	19,788	הרצלייה
2.08	10	45	20	431	21,541	חדרה
1.76	8	80	15	663	45,381	חולון
2.18	18	27	39	475	12,236	טבריה
0.99	9	16	9	142	15,782	טייבה
1.31	33	11	43	376	8,772	טירה
4.49	6	21	29	135	4,696	טירת כרמל
1.02	13	12	14	166	12,127	טמרה
1.96	13	19	25	234	9,515	יבנה
1.18	10	9	12	92	7,684	יהוד
1.54	14	10	21	140	6,595	יקנעם עילית
1.45	11	32	16	336	21,676	כפר סבא
0.98	5	9	4	39	8,732	כפר קאסם
2.27	13	25	30	326	10,829	כרמיאל
1.91	14	44	26	601	23,073	לוד
3.73	6	27	21	152	7,116	מגדל העמק
0.60	17	19	11	325	30,750	מודיעין- מכבים-רעות

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריות מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב (0-17)*	סה"כ דיווחים בישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
מודיעין עילית	30,475	230	8	16	14	0.53
מעלה אדומים	12,626	376	30	13	30	1.00
מעלות- תרשיחא	5,865	411	70	15	27	2.58
נהרייה	13,435	312	23	25	12	1.89
נס ציונה	12,328	108	9	14	7	1.17
נצרת	26,958	298	11	39	8	1.44
נצרת עילית	9,058	133	15	35	4	3.91
נשר	5,188	65	13	12	5	2.28
נתיבות	11,669	162	14	16	10	1.36
נתניה	50,057	1725	34	103	17	2.05
סח'ין	10,666	47	4	13	4	1.22
עכו	12,657	157	12	32	5	2.49
עפולה	10,583	755	71	26	29	2.45
ערד	6,283	138	22	17	8	2.66
פתח תקווה	58,675	1025	17	83	12	1.41
צפת	12,156	205	17	20	10	1.62
קלנסווה	8,787	125	14	9	13	1.06
קריית אונו	8,834	96	11	12	8	1.37
קריית אתא	13,019	130	10	26	5	2.00
קריית ביאליק	7,993	45	6	20	2	2.46
קריית גת	14,060	187	13	36	5	2.54

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב * (0-17)	סה"כ דיווחים ביישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
קריית ים	7,662	416	54	28	15	3.63
קריית מוצקין	8,329	175	21	17	10	2.09
קריית מלאכי	6,806	65	10	18	4	2.68
קריית שמונה	6,294	21	..	3.27
ראש העין	12,646	256	20	19	13	1.53
ראשון לציון	57,562	968	17	91	11	1.59
רהט	29,715	319	11	20	16	0.67
רחובות	32,736	497	15	56	9	1.70
רמלה	20,158	196	10	40	5	1.99
רמת גן	30,716	482	16	59	8	1.91
רמת השרון	10,741	175	16	13	13	1.23
רעננה	18,681	248	13	24	10	1.29
שדרות	5,697	78	14	20	4	3.49
שפרעם	14,243	208	15	15	13	1.09
מועצות מקומיות (מעל 10,000 תושבים)						
אבו סנאן	4,791	35	7	6	6	1.24
אבן יהודה	3,459	3	..	0.94
אור עקיבא	4,327	125	29	14	9	3.17
אזור	2,832	52	18	5	11	1.62
אכסאל	5,392	85	16	6	14	1.11

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב *(0-17)	סה"כ דיווחים בישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לארץ קטינים ברשות
אעבלין	4,551	12	3	5	2	1.14
באר יעקב	4,062	54	13	6	8	1.57
בית ג'ן	3,855	23	6	6	4	1.47
בנימינה-גבעת עדה	4,795	20	4	4	6	0.74
ג'דידה-מכר	7,461	85	11	11	8	1.42
ג'סר א-זרקא	5,985	133	22	8	17	1.28
גבעת זאב	4,040	78	19	4	21	0.93
גדרה	8,601	142	17	8	17	0.96
גן יבנה	7,370	91	12	6	15	0.83
גני תקווה	4,188	110	26	4	27	0.97
דאלית אל- כרמל	5,110	83	16	6	13	1.22
דייר אל-אסד	4,590	27	6	4	6	0.97
זכרון יעקב	7,045	95	13	6	16	0.83
חורה	10,213	14	1	6	2	0.61
טורעאן	5,192	57	11	6	10	1.06
יפייע	6,784	40	6	8	5	1.21
ירכא	5,986	6	..	1.02
כאבול	5,156	28	5	5	6	0.96
כסיפה	9,752	23	2	7	3	0.70
כפר יונה	6,514	207	32	6	32	0.98
כפר כנא	8,509	86	10	10	9	1.16

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב * (0-17)	סה"כ דיווחים ביישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
כפר מנדא	7,744	292	38	8	35	1.08
כפר קרע	6,324	81	13	6	13	1.02
מבשרת ציון	7,109	51	7	9	6	1.29
מגד אל-כרום	5,913	39	7	7	6	1.12
מנאר	7,826	38	5	10	4	1.33
מעלה עירון	5,682	45	8	6	8	1.02
נחף	4,909	35	7	5	7	1.04
עין מאהל	4,863	41	8	6	7	1.22
עספיא	3,546	63	18	5	13	1.40
עראבה	9,751	129	13	10	13	0.99
ערערה	9,421	62	7	8	8	0.83
ערערה-בנגב	7,589	305	40	6	47	0.85
פוריידיס	4,595	56	12	5	11	1.09
פרדס חנה- כרכור	9,861	150	15	16	9	1.62
קדימה-צורן	6,295	65	10	9	7	1.38
קריית טבעון	4,366	104	24	7	15	1.54
קריית עקרון	2,885	71	25	6	12	2.10
ריינה	6,981	63	9	9	7	1.28
שוהם	7,360	87	12	5	19	0.62
תל מונד	4,033	64	16	5	14	1.13

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריות מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב *(0-17)	סה"כ דיווחים ביישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
תל שבע	9,328	35	4	7	5	0.78
מועצות מקומיות (5,000-10,000 תושבים)						
אבו גוש	2,380	65	27	3	19	1.42
אורנית	2,080	2	..	0.87
אלפי מנשה	2,424	27	11	2	16	0.69
אפרתה	3,125	61	20	3	19	1.03
בועיינה- נוג'ידאת	3,630	46	13	5	9	1.41
בוקעאתא	2,213	3	..	1.21
ביר אל-מכסור	3,330	39	12	4	11	1.10
בית אל	2,910	62	21	2	28	0.76
בית דגן	2,256	24	11	5	5	2.08
בני עי"ש	1,710	108	63	5	20	3.22
בסמ"ה	3,761	10	3	4	3	1.03
בסמת טבעון	2,922	57	20	4	14	1.37
בענה	3,091	51	16	3	15	1.11
ג'ולס	2,073	4	2	2	2	1.10
גלג'וליה	3,950	66	17	4	15	1.13
דבוריה	3,719	60	16	4	14	1.13

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב *(0-17)	סה"כ דיווחים בישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
דייר חנא	3,599	14	4	5	3	1.40
זמר	2,338	2	..	1.05
זרזיר	2,846	4	..	1.24
חורפיש	2,131	50	23	3	17	1.36
חצור הגלילית	2,899	30	10	7	4	2.55
טובא-זנגרייה	2,391	34	14	3	12	1.18
יאנוח-ג'ת	2,289	2	..	1.05
ירוחם	2,887	88	30	10	8	3.61
כוכב יאיר	2,926	3	..	1.01
כסרא-סמיע	3,336	85	25	4	24	1.06
כפר ורדים	1,672	75	45	2	40	1.13
כפר יאסיף	2,958	32	11	4	8	1.42
להבים	1,836	11	6	1	11	0.54
לקיה	5,543	10	2	4	2	0.75
מג'דל שמס	3,410	32	9	4	8	1.23
מזכרת בתיה	3,380	44	13	3	14	0.96
מיתר	2,176	20	9	2	12	0.78
משהד	3,111	22	7	3	7	1.03
עומר	1,754	9	5	1	6	0.83
עילוט	3,052	21	7	3	6	1.13

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות	מספר הדיווחים למספר התקנים	ממוצע תקני עו"ס*	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	סה"כ דיווחים ביישוב	סה"כ קטינים ביישוב (0-17)*	שם הרשות (עיריות מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)
1.69	5	3	9	16	1,747	פקיעין (בוקיעה)
1.12	14	2	15	23	1,522	פרדסיה
2.48	7	5	18	33	1,872	קצרין
1.45	17	5	24	76	3,111	קריית ארבע
1.67	8	4	14	30	2,203	קרני שומרון
1.73	5	4	8	20	2,399	ראמה
1.19	..	5	4,595	רכסים
0.90	15	2	14	28	2,020	רמת ישי
1.26	5	3	6	13	2,258	שבלי - אום אל-נגם
1.20	7	5	9	37	4,296	שגב-שלום
3.42	2	7	8	15	1,900	שלומי
1.19	4	3	5	11	2,430	שעב
מועצות מקומיות (מתחת 5,000 תושבים)						
1.66	4	2	6	6	1,023	אליכין
0.94	15	1	14	18	1,280	אלקנה
0.98	16	1	16	23	1,433	בית אריה
1.75	7	2	12	12	970	ג'ש (גוש חלב)
0.37	..	0	1,200	הר אדר
0.96	..	1	1,412	יבנאל
1.01	..	1	494	יסוד המעלה

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות	מספר הדיווחים למספר התקנים	ממוצע תקני עו"ס*	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	סה"כ דיווחים ביישוב	סה"כ קטינים ביישוב (0-17)*	שם הרשות (עירונית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)
1.49	..	2	1,104	כאוכב אבו אל-היג'א
1.47	14	3	20	40	1,952	כעביה-טבאש- חג'אג'רה
1.10	8	2	9	13	1,448	כפר ברא
1.08	..	1	929	כפר כמא
1.20	2	1	2	1	418	כפר שמריהו
1.37	..	1	546	מגדל
1.63	9	2	15	17	1,115	מזרעה
1.77	12	1	21	7	339	מטולה
1.51	17	2	25	30	1,188	מסעדה
1.98	26	2	52	45	857	מעיליא
6.09	11	2	64	21	328	מעלה אפרים
2.72	4	5	10	18	1,727	מצפה רמון
1.08	..	2	1,472	סאג'ור
1.10	6	1	6	5	770	סביון
1.05	..	1	954	ע'ג'ר
1.79	9	3	15	25	1,633	עילבון
1.54	..	1	648	עין קנייא
3.13	1	5	2	3	1,510	עמנואל
1.78	7	2	13	11	870	פסטה
0.86	8	2	7	12	1,739	קדומים

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות	מספר הדיווחים למספר התקנים	ממוצע תקני עו"ס*	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	סה"כ דיווחים ביישוב	סה"כ קטינים ביישוב (0-17)*	שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)
2.76	..	3	1,253	קציר-חריש
1.12	17	2	19	28	1,475	קריית יערים
1.28	21	1	27	21	781	ראש פינה
מועצות אזוריות						
2.82	23	22	65	497	7,697	אבו בסמה
1.18	4	4	4	13	3,087	אל-בטוף
0.70	..	1	718	אלונה
2.41	10	9	24	83	3,527	אשכול
1.01	5	7	5	35	6,747	באר טוביה
1.26	4	4	6	16	2,847	בוסתן אל-מרג'
2.90	5	8	14	38	2,644	בני שמעון
0.98	15	2	14	32	2,238	ברנר
1.09	4	2	4	6	1,566	גדרות
1.20	30	6	37	170	4,649	גולן
0.76	18	6	14	104	7,555	גוש עציון
0.97	10	7	10	72	7,172	גזר
1.11	..	2	1,654	גן רווה
1.03	6	8	6	50	8,229	דרום השרון
1.29	7	12	9	87	9,407	הגלבע
1.93	6	7	11	43	3,785	הגליל העליון

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב * (0-17)	סה"כ דיווחים ביישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
הגליל התחתון	3,554	41	12	4	10	1.18
הערבה התיכונה	930	9	10	1	9	1.07
הר חברון	2,944	53	18	4	14	1.27
זבולון	3,982	32	8	6	5	1.48
חבל אילות	1,214	13	11	1	9	1.15
חבל יבנה	2,182	18	8	2	8	1.01
חבל מודיעין	7,676	50	7	7	7	0.94
חוף אשקלון	4,684	54	12	14	4	2.92
חוף הכרמל	7,554	161	21	12	13	1.61
חוף השרון	3,460	26	8	3	8	0.92
יואב	2,165	37	17	2	15	1.13
לב השרון	7,072	8	..	1.07
לכיש	3,153	77	24	7	11	2.14
מבואות החרמון	1,792	31	17	6	5	3.48
מגידו	2,820	115	41	4	31	1.30
מגילות ים המלח	387	14	36	1	14	2.59
מטה אשר	7,013	78	11	12	6	1.77
מטה בנימין	24,152	488	20	18	27	0.74
מטה יהודה	15,083	202	13	22	9	1.45

(המשך)

לוח 7: שיעור הדיווחים על פי חוק הנוער ביחס למספר הקטינים (0-17) בכל רשות וביחס למספר תקני עו"ס, 2012

שם הרשות (עיריית מועצות מקומיות, מועצות אזוריות)	סה"כ קטינים בישוב *(0-17)	סה"כ דיווחים ביישוב	שיעור הדיווחים למספר הקטינים	ממוצע תקני עו"ס*	מספר הדיווחים למספר התקנים	שיעור התקנים לא לפי קטינים ברשות
מנשה	4,626	6	..	1.26
מעלה יוסף	2,839	38	13	9	4	3.00
מרום הגליל	4,530	116	26	11	10	2.45
מרחבים	4,396	45	10	8	6	1.83
משגב	9,144	27	3	7	4	0.75
נחל שורק	3,001	84	28	6	13	2.10
עמק הירדן	2,924	22	8	6	4	1.91
עמק המעינות	3,407	63	18	8	8	2.33
עמק חפר	12,279	87	7	15	6	1.23
עמק יזרעאל	11,119	124	11	12	10	1.12
עמק לוד	5,156	44	9	4	10	0.87
ערבות הירדן	1,262	3	..	2.37
רמת נגב	1,849	47	25	3	19	1.35
שדות נגב	3,232	146	45	8	19	2.36
שומרון	11,817	181	15	13	13	1.14
שער הנגב	1,622	55	34	5	10	3.31
שפיר	3,718	34	9	10	4	2.56
תמר	391	13	33	1	17	1.92

* ממוצע בשנים 2009-2011
- לא נתקבלו דיווחים מיישוב זה

סיכום

הדוח הנוכחי מבוסס על הגל החמישי של איסוף הנתונים במסגרת תהליך רב שנתי שנועד ליצור תשתית מידע על סוגיות של פניות לעובדים סוציאליים לחוק נוער והטיפול בהם. מהממצאים עולה שמספר הפניות החדשות במהלך שנת 2012 הוא 39,129 - שיעור של 16.10 לכל אלף ילדים בגילאי 17-0. שיעור זה דומה לשנים הקודמות (לא כולל שנת 2011), אך מציג מגמת עלייה. התופעה הנפוצה ביותר היא הזנחה ואילו אלימות מינית היא השכיחה פחות.

בשונה מהדו"ח לשנת 2011, בשנה זו ערכנו השוואה בין מחוזות ומגזרים. ישראל הינה חברה רבת תרבותית, אשר נעה כל הזמן בין הרצון ליצור תרבות רוב, מצד אחד, לבין רצון של הקבוצות להגדרה עצמית ייחודית מצד שני. תנועה זו יוצרת מתח רב. התנהגות הנחשבת כסוטה בתרבות אחת מקובלת באחרת (Aronson-Fonts, 2005). ביטויים להבדלים בערכים ובנורמות בין התרבויות ניתן לראות ביחסם של מגזרים שונים לזכויות הילד וטובתו. למרות שישראל חתומה על האמנה לזכויות הילד, יש בה קהילות הרואות ערכים כטובת המשפחה והקהילה כבעלי משקל רב יותר מטובת הילד. חוק חובת הדיווח נועד להאיר את המותר והאסור בהתנהגות כלפי קטינים, ובכך לייצר קו אחיד בין כל הקהילות והתרבויות החיות במדינה. אך עדיין יש רבים שאינם מדווחים. יש קהילות אשר עלולות לנדות אדם אשר דיווח לרשויות, בגלל הפגיעה במוסד המשפחה או הקהילה (גולדשטיין ולאור, 2007).

מההשוואה שערכנו בין המחוזות ובין המגזרים נמצא כי במחוז הדרום שיעור ההזנחה הגבוה ביותר מכל המחוזות וכן במגזר הערבי היה השיעור הגבוה ביותר בהזנחה ביחס לשאר המגזרים. מגמות אלה ניתן להסביר בכך שהמגזר הערבי מהווה חלק גדול מאוכלוסיית מחוז הדרום. ניתן לשער כי ממצא זה קשור גם לתנאי המחייה של רשויות מהמגזר הערבי בדרום, כגון הבדואים. לצד זאת ניתן לראות שבמגזר הערבי השיעור הנמוך ביותר של הכרה בילדים כקטינים נזקקים. הדבר מצביע על דרכי הטיפול בדיווחים במגזר, כיוון שבמגזר השיעור הגבוה ביותר של טיפול במשפחות לאור חוק. הדבר יכול להצביע על התערבות רחבה יותר בתוך המשפחה והקהילה ולא בעזרת החוק.

בנוסף ניתן לראות שבמגזר החרדי השיעור הנמוך ביותר של דיווחים למשטרה, ובכלל. יתכן וממצא זה קשור להסתגרות ולהימנעות הקהילה משיתוף פעולה עם רשויות המדינה. ההתבדלות גרמה לקהילה להצמיח מערכות עזרה וטיפול משל עצמה (גרליק, 2002). השוואה בין המחוזות ובין המגזרים חשובה להבנה מעמיקה יותר של דפוסי הפנייה לעובדים סוציאליים לחוק הנוער ולדרכים השונות בהן פועלים אנשי המקצוע במחוזות ובמגזרים השונים.

לסיכום, הממצאים המובאים הם נתונים שנתיים, המהווים חלק מתהליך רב שנתי המיועד להוות בסיס למאגר ידע. נתונים אלה יכולים לשמש בסיס למחקרים שיסייעו ללמוד את התופעה בצורה מעמיקה יותר, ולבחון את ההקשרים החברתיים של הדיווחים לעובדים סוציאליים לחוק הנוער על פגיעות בילדים ועל דרכי הפעולה של מערכת ההגנה על ילדים בישראל. בתהליך זה אנו שואפים להרחיב ולפתח את הנתונים לדיווח מקיף יותר ומהימן, שמתוכו נוכל ללמוד יותר על מאפייני תופעת ההתעללות בילדים בארץ, תוך שאיפה ליעל את פעולותינו במניעה, זיהוי וטיפול במקרי הזנחה ופגיעה בילדים.

מקורות

בנבנישתי, ר., סלוצקי, ח., לוי, ח., וסולימני-אעידן, י. (2011). פניות לפקידי סעד והטיפול בהן: סיכום ממצאים לשנת 2010. ירושלים: מכון חרוב.

ציונית, י. ברמן, צ. (2012). ילדים בישראל: שנתון 2012. ירושלים: המועצה הלאומית לשלום הילד.

גולדשטיין, ש. לאור, ר. (2007). היבטים בין תרבותיים בחובת הדיווח ובאיתורם של ילדים נפגעי התעללות והזנחה. בתוך: התעללות והזנחה של ילדים בישראל: הנפגעים, אכיפת החוק והמשפט, רפואה, חינוך ורווחה. (עורך: ד. הורביץ, י. בן יהודה, מ. חובב). ירושלים: אשלים.

גרליק, מ. (2002). החרדים: מי אנחנו באמת? מסמך אישי מתועד על העימות שנראה חסר פתרון. ירושלים: כתר.

Attar-Schwartz, S., Ben-Arieh, A. & Khoury-Kassabri, M. (2001). The geography of children's welfare in Israel: The role of nationality, religion, socio-economic factors and social worker availability. *British Journal of Social Work*, 41, 1122-1139.

Aronson-Fonts, L. (2005) *Child abuse and culture: Working with diverse families*. The Guilford Press: New York.

Ben-Arieh, A. (2010). Public expenditure, locality characteristics and child outcomes. *Children and Youth Services Review*, 32, 1778-1786.

Ben-Arieh, A. (2009). Localities, social services and child abuse: The role of community characteristics in social services allocation and child abuse reporting. *Children and Youth Services Review*, (32), 536-543.

Wulczyn, F. (2009). Epidemiological perspectives on maltreatment prevention. *The Future of Children*, 19(2), 39-66.